

УДК 342.9:35.072.1

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2026.01.2.27>

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ДОВІРЧИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ: СУТНІСТЬ ТА ПОНЯТТЯ

Барбашин С.В.,
адвокат

ORCID: 0009-0009-6701-841X

Барбашин С.В. Адміністративно-правове забезпечення надання електронних довірчих послуг в Україні: сутність та поняття.

У статті автором висловлено рішучу незгоду з ідеєю про те, що категорія «адміністративно-правове забезпечення» є або в перспективі може стати фундаментальною, системоутворюючою категорією адміністративного права. Такий підхід, на наш погляд, призводить до необґрунтованої гіперболізації її змісту та фактичного розмивання базових категорій галузі. Водночас ми не вважаємо доцільною й повну відмову від цієї категорії, оскільки вона виконує важливу проміжну методологічну функцію, перебуваючи між адміністративно-правовим регулюванням і публічним адмініструванням, дозволяючи зафіксувати специфіку створення умов для реалізації прав та обов'язків у публічній сфері. Водночас автор не вважає доцільною й повну відмову від цієї категорії, оскільки вона виконує важливу проміжну методологічну функцію, перебуваючи між адміністративно-правовим регулюванням і публічним адмініструванням, дозволяючи зафіксувати специфіку створення умов для реалізації прав та обов'язків у публічній сфері.

Зауважено, що автор не підтримує позицію окремих авторів, які обмежують зміст адміністративно-правового забезпечення виключно рамками державного управління. Очевидно, що у відповідній діяльності беруть участь і органи місцевого самоврядування, а в окремих випадках – інші суб'єкти публічної адміністрації, включно з тими, що здійснюють делеговані владні повноваження. Водночас принциповим є те, що адміністративно-правове забезпечення має бути спрямоване насамперед на створення, гарантування та фактичне забезпечення реалізації адміністративно-правового статусу особи у публічній сфері, що й становить його основне функціональне призначення незалежно від конкретної сфери застосування.

Обґрунтовано, що адміністративно-правове забезпечення надання електронних довірчих послуг в Україні доцільно розглядати як сукупність правових засобів та інструментів, механізм використання яких закріплено у нормах адміністративного права та які спрямовані на створення належних організаційних, процедурних і правових умов функціонування системи електронних довірчих послуг, гарантування прав і законних інтересів учасників відповідних правовідносин, а також забезпечення стабільності, безпеки та довіри у цифровому публічному середовищі.

Ключові слова: адміністративне право, адміністративно-правове забезпечення, адміністративно-правове регулювання, електронні довірчі послуги, правові засоби, публічне адміністрування, суб'єкти публічної адміністрації.

Barbashyn S.V. Administrative and legal support for the provision of electronic trust services in Ukraine: essence and concept.

In the article, the authors express firm disagreement with the idea that the category of administrative and legal support is, or may become in the future, a fundamental and system-forming category of administrative law. In the authors' view, such an approach leads to an unjustified hyperbolization of its content and to the actual blurring of the basic categories of the field. At the same time, the authors do not consider it appropriate to completely abandon this category, since it performs an important intermediate methodological function, being positioned between administrative legal regulation and public administration and allowing for the identification of the specific features of creating conditions for the realization of rights and obligations in the public sphere.

It is noted that the authors do not support the position of certain scholars who limit the content of administrative and legal support exclusively to the framework of state administration. It is evident that local self-government bodies, as well as, in certain cases, other subjects of public administration, including those exercising delegated public powers, also participate in this activity. At the same time, it is emphasized that administrative and legal support should be primarily oriented toward the creation, guarantee, and actual provision of the realization of an individual's administrative legal

status in the public sphere, which constitutes its main functional purpose regardless of the specific area of application.

It is substantiated that administrative and legal support for the provision of electronic trust services in Ukraine should be understood as a set of legal means and instruments, the mechanism for the application of which is enshrined in the norms of administrative law and which are aimed at creating appropriate organizational, procedural, and legal conditions for the functioning of the electronic trust services system, ensuring the rights and legitimate interests of participants in the relevant legal relations, as well as maintaining stability, security, and trust in the digital public environment.

Key words: administrative and legal support, administrative law, administrative legal regulation, electronic trust services, legal means, public administration, subjects of public administration.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Стрімка цифровізація публічного управління, впровадження електронних сервісів та трансформація форм взаємодії між державою і приватними особами зумовлюють зростання ролі електронних довірчих послуг як ключового елементу функціонування сучасної публічної сфери. Саме через механізми електронної ідентифікації, електронного підпису, електронних печаток і часових міток забезпечується юридична значущість електронних правочинів, реалізація адміністративних процедур в електронній формі та доступ осіб до публічних послуг. Водночас у науковій площині досі відсутнє єдине, концептуально узгоджене бачення того, яким чином має бути вибудоване адміністративно-правове забезпечення надання електронних довірчих послуг, з урахуванням їх публічно-правової природи, технологічної складності та підвищених вимог до безпеки і довіри.

Проблемність цієї сфери посилюється також доктринальною невизначеністю самої категорії «адміністративно-правове забезпечення», яка в сучасній адміністративно-правовій науці трактується надзвичайно широко — від сукупності правових засобів до різновиду діяльності суб'єктів публічної адміністрації. За відсутності чіткого розмежування між адміністративно-правовим регулюванням, публічним адмініструванням та адміністративно-правовим забезпеченням виникає ризик методологічного спрощення аналізу правових механізмів функціонування електронних довірчих послуг. Це, своєю чергою, ускладнює формування цілісного уявлення про сутність, зміст і функціональне призначення адміністративно-правового забезпечення у цій сфері, що актуалізує необхідність його доктринального осмислення з урахуванням специфіки об'єкта правового впливу та сучасних трансформацій публічного адміністрування.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Складність і багатовимірність адміністративно-правового забезпечення надання електронних довірчих послуг в Україні, зумовлена поєднанням публічно-правових і технологічних елементів, а також доктринальною неоднозначністю самої категорії «адміністративно-правове забезпечення», обумовлює мету цієї статті — доктринальне осмислення сутності адміністративно-правового забезпечення надання електронних довірчих послуг в Україні та формування його авторської дефініції, з урахуванням сучасних підходів адміністративно-правової науки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, на які спирається автор в яких розглядають цю проблему і підходи її розв'язання. Слід відзначити, що правова доктрина переважно зосереджується на цивільно-правових і господарсько-правових аспектах електронної комерції, у межах яких аналізуються окремі елементи довірчої інфраструктури, зокрема електронний підпис, засоби автентифікації та верифікації даних. Так, Ю.О. Борисова та А.А. Маркулинець розглядали електронну комерцію крізь призму цивільно-правового регулювання електронних правочинів і підприємницької діяльності з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій. Окремі аспекти правового регулювання електронної взаємодії також досліджувалися в межах міжнародного приватного права (О.С. Василенко) та господарського права (М.М. Дутов, А.В. Погоріленко), з акцентом на електронні документи, цифровий підпис, смарт-контракти та ідентифікацію сторін, тоді як О.В. Костенко та О.В. Голіна порушували питання транскордонності та договірної опосередкування довірчих електронних послуг.

Водночас адміністративно-правовий вимір електронних довірчих послуг залишається малодослідженим, за винятком дисертаційної роботи Н.В. Білоцерківець, у якій обґрунтовано їх публічно-правову природу та участь суб'єктів публічної адміністрації у відповідних правовідносинах.

Натомість проблематика визначення сутності та змісту адміністративно-правового забезпечення як у загальнотеоретичному вимірі, так і в межах окремих сфер публічної діяльності, залишається предметом активного наукового пошуку багатьох учених-адміністративістів. Зокрема, відповідні питання досліджувалися у працях О.Ф. Андрійко, А.Г. Бобкової, О.М. Гуміна, О.В. Звенигородської, Р.В. Ігоніна, В.В. Ковальського, М.О. Котелюха, І.О. Личенко, В.А. Медяника, О.С. Пащинського,

О.М. Пилип'юка, В.В. Полубатко, Є.В. Пряхіна, Ю.Ю. Пустовіт, В.Ю. Терехова, Г.П. Циверенка, В.О. Черниша, І.М. Шопіної, а також багатьох інших науковців, що свідчить про доктринальну складність і міжаспектний характер цієї категорії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як було зауважено на початку, визначення змісту категорії «адміністративно-правове забезпечення» є доволі дискусійним. При цьому окремими дослідниками як гіперболізується її значення для сучасної адміністративно-правової науки, так і ставиться питання про відмову від неї.

Зокрема Р.В. Ігонін вважає, що поняття «адміністративно-правове забезпечення» є важливою складовою понятійно-категоріального апарату науки адміністративного права, а в недалекому майбутньому, ймовірно, стане фундаментальним поняттям цієї галузі юридичної науки [1, с. 37]. На його погляд, два базові елементи – адміністративно-правові норми та правореалізаційна діяльність суб'єктів державно-владних повноважень – і утворюють поняття адміністративно-правового забезпечення. Як уточнює дослідник, визнання адміністративно-правових норм складовою досліджуваного поняття дає можливість також охопити і адміністративно-правові гарантії, які зафіксовані у відповідних нормах права. Разом з тим, адміністративно-правове забезпечення, як і будь-який інший вид правового забезпечення, передусім пов'язується зі створенням належних умов для реалізації прав, свобод та захисту законних інтересів зацікавлених суб'єктів, що функціонують у відповідній сфері. Враховуючи зазначене, Р.В. Ігонін вважає, що адміністративно-правове забезпечення – це фактична наявність адміністративно-правових норм і досягнутий реальний стан їх реалізації суб'єктами державно-владних повноважень [1, с. 41-42].

Натомість академік А.Г. Бобкова досліджуючи адміністративно-правове забезпечення в умовах дії особливих правових режимів доцільно розглядати як цілісну систему організаційно-правових засобів, процедур і механізмів, що мають на меті не просто обмежити чи змінити зміст реалізації прав і свобод людини, а адаптувати, прилаштувати їх здійснення до надзвичайних обставин з одночасним дотриманням фундаментальних правових засад – верховенства права, рівності перед законом, гуманізму, законності тощо. На переконання вченої, сутність цієї категорії полягає у впровадженні специфічних адміністративно-правових інструментів, здатних не лише забезпечити безпеку й стабільність, а й мінімізувати ризики порушень прав людини та громадянина. У такому контексті може йти мова про інституційну адаптацію організаційно-правового механізму публічної адміністрації включно із трансформацією адміністративних процедур та засобами контролю і нагляду за дотриманням прав і свобод людини, забезпеченням громадського порядку та публічної безпеки [2].

Разом із тим, А.Г. Бобкова, на відміну від Р.В. Ігоніна, визнає, що термінологічна конструкція «адміністративно-правове забезпечення» є певною мірою штучною й такою, що тяжіє до, так би мовити, міждисциплінарного симбіозу. З подальшим розвитком вчення про публічне адміністрування, його інструменти, різноманітні адміністративно-правові механізми й організаційно-правове забезпечення, можна очікувати на поступове зникнення потреби або ж остаточну відмову в окремому категоріальному виділенні поняття адміністративно-правового забезпечення [2].

О.М. Пилип'юк вивчає той самий предмет наукового пошуку, проте на його думку, перманентними ознаками адміністративно-правового забезпечення реалізації конституційних прав і свобод людини і громадянина є:

1) його правова природа, яка виражається у нормативному закріпленні у рамках правового забезпечення матеріально-правових правил поведінки (регуляторний аспект) та процедур примусового забезпечення їх дотримання державою (охоронний аспект);

2) його публічно-правовий характер, який пов'язаний з тим, що адміністративно-правове забезпечення спрямовується у першу чергу на суспільні відносини, що врегульовані нормами адміністративного права, у тому числі ті, що виникають під час публічного адміністрування у тій чи іншій його сферах, адміністративних процедур надання адміністративних послуг, звернень громадян тощо;

3) наявність сукупності правових засобів та інструментів, механізм використання яких закріплено у нормах адміністративного права;

4) процедурна форма використання адміністративно-правових засобів;

5) його спрямованість на створення умов за допомогою адміністративного права для упорядкування відповідних суспільних відносин, поза межами предмету адміністративного права (окремі групи фінансових, цивільних, конституційних, земельних та інших правовідносин);

6) його спрямованість на створення умов та подальше забезпечення реалізації окремих конституційних прав громадян, майнових, а також особистих немайнових прав людини [3, с. 681-682].

Водночас О.М. Пилип'юк намагається віднайти баланс у розумінні вказаної категорії, стверджуючи, що розгляд адміністративно-правового забезпечення реалізації конституційних прав і свобод

людини і громадянина доцільно здійснювати у двох аспектах – широкому та вузькому. У широкому значенні воно охоплює всі адміністративно-правові, організаційні та адміністративно-процедурні засоби публічного адміністрування, які спрямовані на реалізацію конституційних прав і свобод громадян. Вузьке розуміння цієї категорії, у баченні вченого, включає конкретні нормативно-правові механізми, що забезпечують ефективність правозастосування, контроль за дотриманням адміністративно-правових норм та захист прав громадян у цій сфері [3 с. 682].

Як певний набір правових засобів адміністративно-правове забезпечення розуміють й інші вчені. Зокрема, у розумінні В.Ю. Терехова, поняття «адміністративно-правове забезпечення правоохоронної діяльності» необхідно розглядати як систему законодавчо закріплених адміністративно-правових засобів реалізації прав та свобод громадян за допомогою визначеного кола суб'єктів у рамках їх компетенції щодо реалізації правоохоронних функцій [4, с. 57]. І.О. Личенко вважає, що поняття адміністративно-правового забезпечення повинно ґрунтуватися на традиційних підходах до змісту базової категорії правового забезпечення, таких як «процеси реалізації, захисту та охорони прав і свобод» або «закріплення прав і свобод», а також повне ототожнення з категорією «охорона». При цьому, вона підкреслює, що адміністративно-правове забезпечення являє собою сукупність адміністративно-правових гарантій та засобів діяльності [5, с. 165–168].

В.О. Черниш визначає адміністративно-правове забезпечення контролю за діяльністю розвідувальних органів України як сукупність визначених адміністративно-правовими нормами засобів, способів, методів і гарантій та організаційних чинників, спрямованих на створення достатніх умов для ефективного контролю за діяльністю розвідувальних органів України, з урахуванням її специфіки, пов'язаної із здійсненням ними гласних і негласних розвідувальних та контррозвідувальних заходів [6, с. 26]. Г.П. Циверенко розглядає адміністративно-правове забезпечення здійснення народного волевиявлення як комплекс використання існуючої сукупності форм і методів, спрямованих на регулювання відносин у сфері народного волевиявлення, реалізація яких регулюється за допомогою адміністративного права [7, с. 4, 7].

На противагу вказаним токам зору доволі значна кількість вчених-адміністративістів досліджувану нами категорію розглядають як певну діяльність. Так, під адміністративно-правовим забезпеченням В.А. Медяник пропонує розуміти врегульовану нормами адміністративного права діяльність органів публічної влади з використанням особливого адміністративно-правового інструментарію (методів, способів, засобів, процедур тощо), завдяки яким забезпечується адміністративно-правове регулювання та упорядкування суспільних відносин у визначеній сфері, яка підпадає під такий регулюючий вплив [8, с. 581]. У свою чергу Є.Ю. Соболев та О.В. Звенигородська вважають, що під адміністративно-правовим забезпеченням, слід розуміти визначену та регламентовану законодавством діяльність органів державної влади, щодо забезпечення оптимального механізму упорядкування, закріплення, реалізація, захисту та охорони суспільних відносин, прав і свобод людини [9, с. 72].

О.С. Пашинський у межах аналізу обраної ним проблематики теж приходять до схожого висновку. На його думку, адміністративно-правове забезпечення громадського контролю – це регламентована законодавством діяльність суб'єктів державно-владних повноважень, спрямована на забезпечення функціонування, упорядкування, розвиток та охорону суспільних відносин у сфері діяльності органів місцевого самоврядування через вчинення організаційно-правових та розпорядчих дій публічного характеру з метою виконання завдань та реалізації цілей громадського контролю [10, с. 189].

В.В. Ковальський також розвиває відповідну парадигму розуміння адміністративно-правового забезпечення, але при цьому дещо розширює коло суб'єктів такого забезпечення. Він стверджує, що адміністративно-правове забезпечення можна визначити як діяльність держави та органів місцевого самоврядування з упорядкування суспільних відносин, які охоплюються предметом регулювання адміністративного права, шляхом законодавчого закріплення правил поведінки їх учасників та процедур забезпечення примусового дотримання цих правил для якомога більшого їх наближення до цілей законодавства та державної політики у відповідній сфері суспільних відносин [11].

В межах такого розуміння М.О. Котелюх формулює власне бачення адміністративно-правового забезпечення правопорядку, яке за дослідником, означає врегульовану нормами адміністративного права діяльність уповноважених суб'єктів публічної влади та окремих інституцій громадянського суспільства, наділених спеціальними, у тому числі делегованими, правоохоронними компетенціями, що здійснюється на основі сукупності узгоджених за цілями, формами і процедурами адміністративно-правових засобів та спрямована на реалізацію управлінських, превентивних, примусових та контрольних функцій із метою охорони громадського порядку, запобігання кримінальним та адміністративним правопорушенням, захисту прав, свобод і законних інтересів громадян, а також забезпечення публічної безпеки і порядку як у мирний час, так і в умовах дії екстраординарних адміністративно-правових режимів [12, с. 116].

Натомість В.В. Полубатко адміністративно-правове забезпечення охорони навколишнього природного середовища визначає як урегульовану нормами адміністративного права діяльність суб'єктів публічної адміністрації із публічного адміністрування сфери охорони навколишнього природного середовища, яка спрямована на забезпечення безпечного для життя і здоров'я довкілля за допомогою контролю і нагляду за дотриманням законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, ліцензування і видачі інших документів дозвільного характеру, державної реєстрації та реалізації інших функцій публічного адміністрування [13, с. 197-198].

Ю.Ю. Пустовіт стверджує, що «адміністративно-правове забезпечення» можна розглядати як системну діяльність уповноважених органів, що має правовий характер і спрямована на організацію та підтримку функціонування певної сфери (наприклад, безпеки, економіки, соціального захисту тощо) відповідно до публічного інтересу [14, с. 114]. Специфіка «адміністративно-правового забезпечення», як стверджує вчена, полягає у тому, що: 1) адміністративне право за своєю суттю повинно визначатися як «право забезпечення і захисту прав людини», що є ключовою ідеєю сучасної трансформації теорії та практики українського адміністративного права; 2) адміністративне право охоплює правовідносини, що стосуються державного управління; 3) однією з найважливіших правових форм управління є створення правових актів, оскільки вони є основним організаційним засобом для вирішення завдань, поставлених перед управлінськими органами; 4) адміністративне право регулює суспільні відносини управлінського характеру, що виникають у процесі організації та здійснення виконавчої і розпорядчої діяльності органами виконавчої влади, а також в межах внутрішньоорганізаційної діяльності інших державних органів [14, с. 114-115; 15].

З викладеного Ю.Ю. Пустовіт робить висновок, що особливість адміністративно-правового забезпечення полягає не лише в особливостях адміністративних норм та адміністративно-правового регулювання, але й у тому, що саме адміністративне право дозволяє розкрити форми та методи діяльності органів державної влади. У підсумку вчена резюмує, що адміністративно-правове забезпечення – це безперервна діяльність суб'єктів права в сфері державного управління, спрямована на створення правових умов для закріплення, реалізації, гарантування, охорони та захисту прав і свобод осіб та їхніх груп [14, с. 116].

Існують й інші думки з цього приводу. Так, на думку О.М. Гуміна та Є.В. Пряхіна, зазначений інститут – це упорядкування суспільних відносин уповноваженими на те державою органами, їх юридичне закріплення за допомогою правових норм, охорона, реалізація і розвиток. До основних елементів адміністративно-правового забезпечення вченими віднесено: 1) об'єкт; 2) суб'єкт; 3) норми права (норми адміністративного права); 4) адміністративно-правові відносини та їх зміст; 5) гарантії, заходи, засоби, форми та методи [16, с. 49]. І.М. Шопіна, досліджуючи питання адміністративно-правового забезпечення під час дії правового режиму воєнного стану, зазначає, що цей вид забезпечення – це впорядкована система відносин (адміністративно-правових), які врегульовуються за допомогою адміністративно-правових засобів і процедур, основною метою яких є підвищення рівня військовозобов'язаних (військовослужбовців) під час бойових дій, створення їм належних умов для їх свідомого і добровільного виконання конституційного обов'язку – захисту вітчизни [17, с. 554].

В.О. Басс та Т.Г. Корж-Ікаєва аналізують адміністративно-правове забезпечення правового режиму воєнного стану не тільки як самостійний різновид діяльності державних органів, який передбачає втілення дій стосовно правореалізації, які спрямовані на виконання завдань під час введення правового режиму воєнного стану. У баченні дослідників це також і процес встановлення засад для захисту національних інтересів України та відсічі збройної агресії [15, с. 490].

Висновки. Узагальнюючи наведені доктринальні підходи, відзначимо, що, попри їх значну варіативність, системний аналіз дозволяє дійти кількох принципів висновків, які мають самостійне методологічне значення для подальшого дослідження.

По-перше, ми рішуче не погоджуємося з ідеєю про те, що категорія «адміністративно-правове забезпечення» є або в перспективі може стати фундаментальною, системоутворюючою категорією адміністративного права. Такий підхід, на наш погляд, призводить до необґрунтованої гіперболізації її змісту та фактичного розмивання базових категорій галузі. Водночас ми не вважаємо доцільною й повну відмову від цієї категорії, оскільки вона виконує важливу проміжну методологічну функцію, перебуваючи між адміністративно-правовим регулюванням і публічним адмініструванням, дозволяючи зафіксувати специфіку створення умов для реалізації прав та обов'язків у публічній сфері.

По-друге, саме зазначена обставина дає підстави не погодитися з тими науковими підходами, у межах яких адміністративно-правове забезпечення ототожнюється або з адміністративно-правовим регулюванням, або з публічним адмініструванням. У цьому контексті слушною є позиція

А.Г. Бобкової, яка обґрунтовано наголошує, що адміністративно-правове забезпечення, зокрема в умовах воєнного або надзвичайного стану, не може прямолінійно зводитися до впорядкування суспільних відносин виключно через норми адміністративного права і водночас не є тотожним публічному адмініструванню, хоча й перебуває з ним у тісному функціональному зв'язку. Відмінність, за переконанням дослідниці, полягає у тому, що таке забезпечення передбачає не лише нормативний чи управлінський вплив, а й створення передумов для ефективного та безпечного здійснення прав особи за умов порушення або трансформації звичайного правового порядку [2]. Додамо, що саме орієнтація на формування таких передумов дозволяє розглядати адміністративно-правове забезпечення як окрему категорію, що не підміняє собою ні механізми адміністративно-правового регулювання, ні власне управлінську діяльність публічної адміністрації.

По-третє, ми не можемо підтримати позицію окремих авторів, які обмежують зміст адміністративно-правового забезпечення виключно рамками державного управління. Очевидно, що у відповідній діяльності беруть участь і органи місцевого самоврядування, а в окремих випадках – інші суб'єкти публічної адміністрації, включно з тими, що здійснюють делеговані владні повноваження. Водночас принциповим є те, що адміністративно-правове забезпечення має бути спрямоване насамперед на створення, гарантування та фактичне забезпечення реалізації адміністративно-правового статусу особи у публічній сфері, що й становить його основне функціональне призначення незалежно від конкретної сфери застосування.

По-четверте, враховуючи слушну доктринальну тезу про те, що конкретний зміст поняття «адміністративно-правове забезпечення» значною мірою залежить від кола суб'єктів, які його здійснюють, а також від вектора його спрямованості, тобто від об'єкта та предмета адміністративно-правового впливу [14, с. 116], адміністративно-правове забезпечення у сфері надання електронних довірчих послуг має виразну галузеву специфіку. Вона зумовлюється поєднанням публічно-правових і технологічних елементів, підвищеними вимогами до правової визначеності, безпеки та довіри, а також необхідністю постійної адаптації правових механізмів до динамічного розвитку цифрових технологій. Окрім того, така специфіка об'єктивно зумовлює посилення ролі процедурних, контрольних і наглядових інструментів, спрямованих на мінімізацію ризиків порушення прав користувачів електронних довірчих послуг.

З урахуванням викладеного, адміністративно-правове забезпечення надання електронних довірчих послуг в Україні доцільно розглядати як сукупність правових засобів та інструментів, механізм використання яких закріплено у нормах адміністративного права та які спрямовані на створення належних організаційних, процедурних і правових умов функціонування системи електронних довірчих послуг, гарантування прав і законних інтересів учасників відповідних правовідносин, а також забезпечення стабільності, безпеки та довіри у цифровому публічному середовищі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Ігонін Р. Проблема доктринального визначення поняття «адміністративно-правове забезпечення». *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2015. № 2. С. 37-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnapu_2015_2_7.
2. Бобкова А. Г. Адміністративно-правове забезпечення реалізації конституційних прав і свобод людини і громадянина в умовах особливих правових режимів: доктринальний аналіз. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2025. № 16. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2025-16-01-18>.
3. Пилип'юк О.М. Адміністративно-правове забезпечення реалізації конституційних прав і свобод людини і громадянина: сутність, поняття та ознаки. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 2. С. 687-683. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.02.101>.
4. Терехов В.Ю. Адміністративно-правове забезпечення правоохоронної діяльності в Україні: дис. дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07. Кропивницький, 2024. 457 с.
5. Личенко І. Поняття та ознаки адміністративно-правового забезпечення екологічної безпеки в Україні. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: *Юридичні науки: збірник наукових праць*. 2017. № 876. С. 163–169. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2018/jun/13190/163-169.pdf>.
6. Черниш В.О. Адміністративно-правове забезпечення контролю за діяльністю розвідувальних органів України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2016. 207 с.
7. Циверенко Г.П. Адміністративно-правове забезпечення народного волевиявлення в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2011. 21 с.
8. Медяник В. А. Поняття адміністративно-правового забезпечення державної соціальної політики. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 8. С. 579-581. DOI: [10.32782/2524-0374/2020-8/145](https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-8/145).

9. Соболь Є.Ю., Звенигородська О.В. Основні складові елементи адміністративно-правового забезпечення прав і свобод людини. *Наукові записки. Серія: Право*. 2022. № 13. С. 70-74. DOI: 10.36550/2522-9230-2022-13-70-74.
10. Пашинський О.С. Поняття та зміст адміністративно-правового забезпечення громадського контролю. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія «право»*. 2021. Випуск 68. С. 186-189. DOI: 10.24144/2307-3322.2021.68.31.
11. Ковальський В.В. Поняття та межі адміністративно-правового забезпечення. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2024. № 13. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-13-01-11>.
12. Котелюх М.О. Адміністративно-правове забезпечення правопорядку в Україні.: дис: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07. Дніпро, 2025. 502 с.
13. Полубатко В.В. Адміністративно-правове забезпечення реалізації приватними особами права на безпечне для життя і здоров'я довкілля: дис. ... докт. філософ. у галузі права: 081. Київ, 2021. 267 с.
14. Пустовіт Ю.Ю. Адміністративно-правове забезпечення продовольчої безпеки: дис: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07. Кропивницький, 2025. 530 с.
15. Кісіль З.Р., Кісіль Р.В. Адміністративне право: навч. посіб. 3-тє вид. Київ: Алерта; ЦУЛ, 2011. 696 с.
16. Гумін О.М., Пряхін Є.В. Адміністративно-правове забезпечення: поняття та структура. *Наше право*. 2014. № 4. С. 46-50. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/5311/1/%D0%9F%D1%80%D1%8F%D1%85%D1%96%D0%BD%20Nashp_2014_4_9.pdf.
17. Шопіна І.М. Адміністративно-правове забезпечення та адміністративно-правове регулювання: співвідношення понять. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 6. С. 550-554. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.06.96>.
18. Басс В.О., Корж-Ікаєва Т.Г. Правовий режим воєнного стану та його адміністративно-правове забезпечення в умовах повномасштабного збройного конфлікту в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 5. С. 489-492. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-5/122>.

Дата першого надходження рукопису до видання: 2.01.2026
Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 26.01.2026
Дата публікації: 2.02.2026